

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/132/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117223304
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117223304.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K.. XXX XX . Z. zastúpeného: JUDr. Vladimír Sidor, advokát, so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zastúpenému: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nám. Sv. Egídia čl. 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 159,59 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 21. novembra 2017 č.k. 25Csp/165/2017-61, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia v sume 159,59 eura s príslušenstvom. Žalovanému súd priznal plnú náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 39, § 43a ods. 1, § 52 ods. 1 v účinnom znení a v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1, 2, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 488, § 517 ods. 1, 2, § 559 ods. 1, 2, § 657, § 658 ods. 1, § 879j Občianskeho zákonníka, § 497, § 499, § 501 ods. 2, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 2 písm. g), § 9 ods. 1, ods. 2, 3, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 137 Civilného sporového poriadku, čl. 10 ods. 2, čl. 22 ods. 1, čl. 23 Smernice EÚ č. 2008/48/ES.

1.2. Vzhľadom na námietku žalovaného dospel k záveru, že uplatnený nárok je premlčaný. Konštatoval, že došlo k ubehnutiu subjektívnej dvojiročnej premlčacej doby od úhrady dlhu dňa 13.05.2015 do podania žaloby dňa 23.06.2017.

1.3. K tvrdeniu žalobcu, že sa o svojom nároku dozvedel v roku 2016 od právneho zástupcu a tak mu subjektívna lehota neuplynula počas bežiackej neubehnutej objektívnej lehoty, uviedol, že nie je významné či mal také právne znalosti, aby bol schopný subjektívne posúdiť skutkové okolnosti, či je zmluva neplatná alebo nie. Za významné považoval, že deň úhrady úveru žalobca presne vedel koľko uhradil a z akého dôvodu. Celospoločensky (mediálne, vznikom občianskych združení, súdnou kontrolou) sa spotrebiteľská ochrana prezentuje minimálne tri roky. Ak sa teda žalobca neskôr dozvedel, že možno jeho právny nárok kvalifikovať ako bezdôvodné obohatenie, nebolo to pre plynutie subjektívnej premlčacej doby relevantné. Vyslovil názor, že o bezdôvodnom obohatení mal žalobca objektívnu vedomosť pri úhrade súm nad priznaný úver.

1.4. Nestotožnil s názorom žalobcu, že nešlo o skutočnú vedomosť a táto nastala až po konzultácii s právnym zástupcom. Konštatoval, že ani oslovený právny zástupca nemusel mať správny právny názor na vec a preto možno spochybníť tvrdenie žalobcu, že práve až po konzultácii s ním nastala u žalobcu skutočná vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Bolo nutné stanoviť reálnu objektívnu lehotu na začatie plynutia premlčania bezdôvodného obohatenia, ktorou bola úhrada konkrétnej sumy konkrétnemu subjektu. Bezodôvodné obohatenie, či premlčanie je upravené v Občianskom zákonníku, čo je všeobecný právny predpis, pričom nejde o žiadne nóvum. Ak by sa umožnil spotrebiteľovi iný náhľad na výklad týchto zákonných ustanovení, bolo by to značne za hranicou zvýhodnených spotrebiteľských právnych vzťahov. Uviedol, že rovnaký názor zaujali sudy napr. v rozhodnutiach NS ČR sp.zn. 26Cdo/785/2011, NS SR sp.zn. 1Cdo/67/2011, sp.zn. 5Cdo/291/2015, KS v Nitre sp.zn. 25Co/1019/2015, sp.zn. 6Co/220/2015, OS v Prešove sp.zn. 9Csp/137/2016. Z uvedeného dôvodu bližšie nezdôvodňoval či bola zmluva bez úrokov a poplatkov. Stručne konštatoval, že zmluva bola v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch, nesprávny bol len údaj o priemernom RPMN (44,06 % namiesto uvedených 49,67 %, nie však 31,90 %).

1.5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov konania.

2.1. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP.

2.2. Namietal voči záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého je uplatnený nárok premlčaný, keďže ubehla subjektívna dvojiročná premlčacia doba. Tvrdil, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila. Nadobudnutie vedomosti o skutočnostiach uvedených ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné predpokladať. Keďže súd prvej inštancie neprihliadol na skutočnú, ale ním teoreticky predpokladanú vedomosť žalobcu, nesprávne stotožnil začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty a nesprávne vytvoril predpoklad, že žalobca v čase plnenia už vedel aj o bezdôvodnom obohatení. Poukázal na dôvody napadnutého rozsudku, podľa ktorých ani právny zástupca nemusí mať správny právny názor. Preto ani po posúdení veci zo strany právneho zástupcu nebolo možné považovať vedomosť o bezdôvodnom obohatení za skutočnú. Napriek tomu súd prvej inštancie dospel k záveru, že skutočnú vedomosť mal hneď po zaplatení celej istiny. Tvrdil, že skutočnú vedomosť o bezdôvodnom obohatení mohol nadobudnúť až na základe rozhodnutia súdu, ktorý konštatoval, že zmluva nespĺňala zákonné náležitosti a preto bola bezúročná a bez poplatkov. Pred týmto momentom sa on a aj jeho právny zástupca mohli len domnievať, že zmluva zákonné náležitosti nespĺňa. Na účet žalovaného plnil finančné prostriedky, lebo mu táto povinnosť vyplývala z uzatvorenej zmluvy. Nemal žiadny dôvod sa domnievať, že zmluva o úvere má nedostatky, či dokonca vyvodit' záver, že v určitom rozsahu už plniť nemusí. O predbežnom právnom posúdení zmluvy o úvere bol informovaný až svojím právnym zástupcom dňa 10.11.2016 a okamihom svojej vedomosti inicioval podanie žaloby. Namietal, že uznanie vznesenej námietky premlčania s prihliadnutím na porušenie zákona žalovaným za účelom obohatenia sa na jeho úkor, sa priecilo dobrám mravom a bolo výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil. Poukázal na viaceré súdne rozhodnutia.

3. Žalovaný sa k odvolaniu vyjadril písomne. Uviedol, že sa s tvrdeniami žalobcu nestotožňuje a navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. Poukázal na viaceré súdne rozhodnutia.

4. Žalobca k vyjadreniu žalovaného k jeho odvolaniu zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a uviedol, že sa s tvrdeniami žalobcu (pozn. správne žalovaného) nestotožňuje. Zopakoval svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní, podľa ktorej súd prvej inštancie posúdil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nesprávne.

5.1. V následnom vyjadrení žalovaný zaujal stanovisko, podľa ktorého zotráva na svojich doterajších vyjadreniach. V ďalšom podaní vyjadril k otázke rozpisu splátok. Na podporu svojich argumentov predložil uznesenia NS SR.

5.2. Žalobca sa v ďalšom vyjadrení namietal, že žalovaný účelovo pripojil uznesenia NS SR a vyjadril sa k nim.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8.1. V danej veci sa žalobca domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia v sume 159,59 eura. V žalobe uviedol, že zmluva zo dňa 22.07.2014 uzatvorená stranami obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Neobsahovala výšku splátok istiny, úrokov, poplatkov, dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti. Nesprávne bola uvedená priemerná RPMN, RPMN a úroková sadzba, neprimeraná bola výška úrokovej sadzby. Preto bol úver bezúročný a bez poplatkov. Dostal sumu 1.000 eur, zaplatil 1.159,59 eura, preplatok zakladá bezdôvodné obohatenie žalovaného na jeho úkor.

8.2. Žalovaný uplatnený nárok považoval za nedôvodný a navrhol žalobu zamietnuť. Tvrdil, že zmluva bola dojednaná v súlade s platným právom, je dostatočne určitá, obsahuje zhodné prejavy vôle strán a neobsahuje ustanovenia, na základe ktorých by ju bolo možné vyhlásiť za bezúročnú a bez poplatkov. Vzniesol námietku premlčania a tvrdil, že premlčacia doba začala plynúť okamihom zročnosti každej splátky.

8.3. Súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel. Vzhľadom na odvolanie podané žalobcom, bol rozsudok súdu prvej inštancie predmetom skúmania odvolacím súdom.

9.1. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalovaného ako veriteľ a žalobca ako dlžník uzavreli dňa 22.07.2014 zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky, zmluva o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 1.000 eur a záväzok dlžníka poskytnutý úver vrátiť veriteľovi spolu s dohodnutým úrokom v 24-roch mesačných splátkach po 52,13 eura splatných vždy do 20. dňa v mesiaci, prvá splátka splatná dňa 20.08.2014. V zmluve bola uvedená fixná ročná úroková sadzba 25 %, priemerná hodnota RPMN 49,67 %, RPMN 24,98 %, termín konečnej splatnosti 07/2016, doba trvania zmluvy do splatenia všetkých záväzkov dlžníka a celková čiastka, ktorú bol žalobca povinný zaplatiť 1.251,12 eura.

9.2. Žalobca zaplatil podľa predmetnej zmluvy právnenému predchodcovi žalobcu sumu 1.159,59 eura (9 x 52,13 + 1 x 690,42), poslednú splátku dňa 12.05.2015.

10. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

11. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

12. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver. Z hľadiska skutkového stavu mal súd prvej inštancie preukázané uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú považoval za zmluvu spotrebiteľskú, ako i skutočnosť, že žalobca zaplatil právnenému predchodcovi žalovaného na tento úver sumu 1.159,59 eura, poslednú splátku dňa 12.05.2015. Uviedol, že v deň úhrady úveru žalobca presne vedel koľko uhradil a z akého dôvodu. Na základe týchto skutočností dospel k záveru, že žalobca uplatnil svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobou podanou na súd dňa 23.06.2017 po uplynutí subjektívnej dvojiročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňa 13.05.2015. Odvolací súd sa s uvedeným záverom v plnom rozsahu stotožnil a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny, potvrdil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok v dostatočnej miere po

právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby pre vydanie bezdôvodného obohatenia nastáva dňom, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a kto sa bezdôvodne obohatil. Vyžaduje sa skutočná vedomosť oprávneného, nepostačuje ak má oprávnený len možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti. Vedomosť oprávneného však neznamená vedomosť o právnej kvalifikácii uplatneného nároku, ale len znalosť skutkových okolností, najmä znalosť rozsahu bezdôvodného obohatenia a znalosť subjektu, ktorý sa obohatil. Zo skutkových okolností danej veci je zrejmé, že žalobca mal vedomosť rozsahu bezdôvodného obohatenia aj o subjekte, ktorý sa na jeho úkor obohatil už v momente, keď zaplatil poslednú splátku dňa 12.05.2015. Od tohto dňa mu preto začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ žalobca podal žalobu dňa 23.06.2017, podal ju po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby.

14.1. Odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP sa pri posudzovaní danej veci zaoberal podstatnými námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Žalobca v odvolaní namietal záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého je uplatnený nárok premlčaný, keďže ubehla subjektívna dvojročná premlčacia doba. S uvedenou námietkou sa odvolací súd s poukazom na bod 13. nestotožnil. Nie je možné prisvedčiť názoru žalobcu, podľa ktorého začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je spojený s jeho vedomosťou o tom, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov (nemá náležitosti stanovené zákonom č. 129/2010 Z.z.). Obsah zmluvy bol totiž žalobcovi známy od jej podpísania. O rozsahu bezdôvodného obohatenia a o obohatenom subjekte sa však dozvedel až (už) momentom zaplatenia. V tento deň totiž získal vedomosť o tom koľko zaplatil a komu. Navyše pokiaľ žalobca až do návštevy právnik nevedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, nie je zrejmé, aký mal dôvod na návštevu právnik, prečo takú návštevu vykonal, pokiaľ predtým nemal vedomosť o tom, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

14.2. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu, podľa ktorej uplatnenie námietky premlčania žalovaným bolo v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci nie sú také špecifické okolnosti, ktoré by odôvodňovali posúdenie námietky premlčania uplatnenej žalovaným z hľadiska § 3 Občianskeho zákonníka pre jej nesúlad s dobrými mravmi. Konanie žalovaného pri uzatváraní predmetnej zmluvy totiž nemalo žiadny vplyv na uplynutie subjektívnej premlčacej doby žalobcovi. Márne uplynutie premlčacej doby zavinil žalobca, ktorý nepodal žalobu skôr, hoci vedel, akú sumu a ktorému subjektu bezdôvodne pilil.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).